

Л. М. Шутяк,
аспірантка

УДК 070: 821

Гендерний аспект сучасної української літературної журналістики: жіночий вимір

У статті розглядається поняття літературної журналістики в контексті українських реалій. Виокремлено ознаки, що дозволяють зараховувати ці тексти до означеного жанру. Основна увага зосереджується на зразках жіночого письма, їх характерних властивостях, сферах використання. Здійснено пробний зріз ґрунту на предмет існування і потенційної еволюції жіночої літературної журналістики в Україні.

Ключові слова: літературна журналістика, новий журналізм, документальна проза, авторська колонка, щоденник.

Свого апогею літературна журналістика досягла на хвилі стрімких суспільно-політичних змін, які відбувалися у США в 60–70 рр. ХХ ст. Серед них, наприклад, війна у В'єтнамі, до висвітлення подій якої була прикута увага журналістів. У цей час факт і документ стають основою не лише репортажів, а й художньої літератури («Підрахунок убитих» Д. Сек, «Ханой» М. Маккарті). Широкого розповсюдження набуває література факту, журналістський роман, наративна журналістика, нон-фікшн, новий журналізм. Тобто, така форма документальної прози, що поєднує репортаж з певними оповідними техніками і стилістичними стратегіями, характерними для художньої літератури.

Появу ознак цього жанру пов'язують ще з іменем Данієля Дефо (1660–1731), який був одним із перших журналістів-новаторів форми. У ХІХ ст. його послідовником став Марк Твен (1835–1910), а всередині ХХ ст. ця прерогатива належить Ернесту Гемінґвею (1899–1961), Джозефу Мітчелу (1908–1996), Ліліан Росс (1926), Джону Стейнбеку (1902–1968) та ін. Норман Мейлер, Трумен Капоте, Том Вулф і Джоан Дідіон були тими, хто активно долучився до формування жанру в II половині ХХ ст. (так, у 1973 р. Том Вулф [1] видав антологію «нового журналізму», яка містить кращі зразки жанру).

Сьогодні літературна журналістика продовжує активно розвиватись як у США, так і в усьому світі. Починаючи з 2000-х рр., вона освоюється також в Україні. Літературна журналістика виявляє себе в жанрі художнього репортажу, колумністики, тревел-журналістики, документалістики, мемуаристики, есеїстики тощо. Подібні тексти часто зустрічаються в друкованих ЗМІ (газети і журнали) та Інтернеті (блоги, авторські колонки), що обумовлено насамперед їх об'ємом. Потреба детального

дослідження виокремленого явища зумовлює актуальність нашого дослідження.

Мета роботи – проаналізувати українське медійне середовище на предмет виявлення ознак літературної журналістики (першочергово – в жіночих текстах) і систематизувати їх.

Об'єкт дослідження – зразки української літературної журналістики таких авторок, як: М. Матіос, К. Гудзик, І. Жиленко, О. Забужко, М. Мицьо, І. Роздобудько, С. Пиркало, І. Карпа та ін.

Предмет дослідження – жіноча літературна журналістика в Україні.

Тексти цього жанру стали предметом аналізу багатьох вчених в США: Е. Денніса, М. Вайнгартена, Н. Сімса, М. Крамера, Ш. Ф. Фішкіна, Б. Лонсберрі, Н. Міллза. Поняття «нового журналізму» з'являється у наукових працях низки українських дослідників: В. Здоровеги, М. Василенка, Т. Денисової, М. Титаренко, Б. Носової, Т. Хітрової, О. Поволокіної, Г. Стембковської та ін. Проте, на відміну від своїх американських колег, вітчизняні науковці розглядають цей феномен побіжно, в контексті інших проблем (винятком слугують праці М. Василенка, М. Титаренко, Б. Носової та Г. Стембковської, які зосереджуються саме на аналізі літературної журналістики).

За словами американського дослідника, одного із укладачів антології «Літературна журналістика», Нормана Сімса, суттєвою перевагою літературної журналістики перед звичайним репортерством є те, що коли «репортерство приховує голос автора», то літературна журналістика «дозволяє краще проникнути в історію та висвітлити її, часто навіть іронічно» [2, 3]. Тобто, на перше місце виходить автор як творець тексту й очевидець/учасник події. Водночас літературній журналістиці не притаман-

ний суб'єктивізм (винятком слугує гонзо-журналістика). Усе, про що пише будь-який автор, спирається на документальну основу – факт. Можливість висвітлити подію з використанням не лише репортерських, а й літературних технік (деталізації статусу героя, нової пунктуації, експериментування з мовою і нарративними ракурсами) вважаємо однією з причин великої популярності цього жанру як серед зарубіжних, так і українських авторів.

Аналізуючи американську та українську літературну журналістику за гендерними ознаками, спостерігаємо очевидну перевагу чоловічих текстів. Так, візьмемо до уваги дві антології різних часів, що вийшли у США – «Нова журналістика і Антологія нової журналістики» Тома Вулфа (1973) та «Літературна журналістика» (1995). У першій серед двадцять одного автора тільки дві жінки (Барбара Л. Голдсміт і Джоан Дідіон), у другій – серед п'ятнадцяти авторів три жінки (Сьюзан Орлеан, Адріан Ніколь ЛеБланш і Джейн Крамер).

В Україні на сьогодні не видано жодної антології літературної журналістики, але є багато текстів цього жанру, написаних жінками. Більшість із них побачила світ у формі окремих книг чи публікацій в інтернеті. У цьому контексті згадаймо авторську колонку Ірени Карпи на сайті «Української правди» та особливо її бебі-блог kskids.com.ua/blog. Спеціальну рубрику «Колонки» <http://gazeta.ua/columns> на своєму сайті також мають «Газета по-українськи» і журнал «Країна». Більшість текстів, розміщених тут, написані протягом 2011–2013 рр. Станом на 7. 05. 2013 на сайті представлені колонки 81 автора, з яких – 51 жінка і 30 чоловіків. Серед активних дописувачок (більше 5 публікацій) виокремимо Ольгу Швед, Оксану Снігур, Ольгу Гембік, Анну Усік, Анну Балакир, Олену Павлову та ін. Окремо згадаймо журналістку Ольгу Бартиш-Коломак. Львівська дослідниця Марія Титаренко порівнює тексти цієї української авторки зі статтями її американської колеги Барбари Л. Голдсміт. А саме – щодо використання схожої технології інтерв'ю при описі соціального середовища героя. Ольга Бартиш-Коломак, як і «новожурналістка» зі США, «супроводжує свого персонажа протягом тривалого часу, щоб не втратити жодної дрібниці» [3, 46]. Один із таких випадків лежить в основі її допису «Пакети Ліни Костенко», де авторка на конкретному прикладі ділиться враженнями від спілкування з экс-міністром та його оточенням.

Багато зразків літературної журналістики вийшли окремими книгами. Так, одним із документальних свідчень доби шістдесятництва в Україні є «Номо Feriens» Ірини Жиленко.

Книга містить цитати і перекази зі щоденників та записників авторки, що їх вона вела в різні роки. Також тут знаходимо вірші, коментарі, уточнення, спогади, різні біографічні історії, пояснення до написаного раніше, тобто передусім фактаж. Інший текст, «Полиновий ліс. Правда історія Чорнобиля», Марії Мицько детально розповідає історію Чорнобильської катастрофи. Усю інформацію, яка стосувалася цієї трагедії, авторка «добросовісно збирала і підшивала до справи» [4]. Це дозволило їй, перебуваючи в США, мати детальне уявлення про те, що відбувається на батьківщині. Згодом отримані факти та особисті спостереження авторки лягли в основу згаданої книжки.

Українська журналістка Клара Гудзик належить до тих новаторів форми, які запровадили в медійний дискурс новий тип тексту, призначений для розважливого читача. Матеріали публіцистики органічно вписані в контекст тематичних шпальт історичного, релігійного, культурологічного та соціального спрямування: «Україна Incognita», «Суспільство», «Nota Bene», «Погляд» тощо. А у 2005 р. її статті й нариси, опубліковані в газеті «День» за 1996–2005 рр., побачили світ окремою книжкою «Апокрифи Клари Гудзик», яку можемо зарахувати до літературної журналістики.

Ще однією журналісткою, тексти якої містять елементи окресленого жанру, є Світлана Пиркало. Проаналізуємо її дописи, зібрані в книжці «Авторська колонка». Кожен матеріал починається звертанням «привіт, кумо», завдяки чому підкреслюється щоденниковий характер написаного. У колонках С. Пиркало активно використовує сленг і діалектизми: «як хтось комусь дає в око, в рило, в табло або в ріпу» [5, 72], «Как же это так?» [5, 79], «пожалуста, прастіте, да как пагодка» [5, 87], «катлети» [5, 87], «ще не вмеєєєєєрла!..» [5, 92], «куди ти прьош! Шо, не видно – люди!» [5, 94], «сама лучча аура» [5, 97], «шото другое смотріте» [5, 98], «явно к жизни не приспособлена» [5, 98] тощо. В цих текстах багато розділових знаків, риторичних запитань, повторів. Спостерігається швидке перемикання уваги: «Я породив – я і вб'ю. Або полковник – або покойник. Або український – або безлюдний» [5, 74], «наші за кордоном – ошелешені; наші за кордоном – тупі; ми пиячимо і крадемо, і це благородно; іноземці – тупі... ми – хохла...» [5, 83], «повторювалися такі теми: бульварна преса; сексуальні маніяки; засилля жирних людей; бритоголові жлоби; мораль сучасної молоді; ревнощі; сатирики-конкуренти; расизм» [5, 83], «усі люди як люди, з диваном, а я? Де мій диван? Де моя хата? Де мій спальний гарнітур, де мої стоптани капці і халат? Скільки можна бомжувати?»

[5, 91], «той на трубоводі працював – із труб сарай збудував. Той директор цегляного заводу – кремль на подвір'ї стоїть. Лікарі не знали, де аптеки, кухарі – де гастрономи» [5, 103]. Також спостерігаємо вживлення в текст анекдотів і снів, активне використання діалогів, детальні описи інтер'єру, де відбуваються події.

Більшість текстів написані з певного інформаційного приводу як суспільного, так і особистого значення: до Лондона заплив кит і «ми ходили дивитися, як його рятували» [5, 76], футбольний матч, вечір «гумору та сатири», пограбування квартири, пошуки квартири, вихід у Британії путівника по Києву тощо. Знаковими у контексті літературної журналістики є і назви колонок: «Жени любов», «Фіг вам», «Єстедей!», «Ісус і туфлі», «Диван і свобода», «Бабло й сокира», «Красиво, без остатка», «Салат «ай-лав-ю»» тощо.

Особливим документалізмом відзначається книжка Оксани Забужко «Let my people go: 15 текстів про українську революцію». Місце і час дії чітко визначені – Помаранчева революція, коли авторка «спостерігала стрімко набухаюче «закипання» Києва восени 2004-го р., – аж до «точки вибуху» 22-го листопада» [6, 14]. Вона була не лише учасницею тих подій, а й внутрішнім спостерігачем: багато інформації авторка отримувала від спілкування з очевидцями і журналістами. «Опинившись восени 2004 р. в епіцентрі історичних подій, як усередині 12-бального морського валу, я хоч-не-хоч змушена була приєднатись до мільйонів моїх співвітчизників, які своїми безпосередніми зусиллями той нарастаючий вал і творили – хто як міг» [6, 9].

Книжка О. Забужко – це симбіоз щоденникових записів, нон-фікшн, виступів, листів, звернень, інтерв'ю, авторських статей, опублікованих у різних виданнях, – Wall Street Journal Europe, Spiegel Online International, NRC Handelsblad, Expressen тощо. «Всі статті й інтерв'ю, зібрані у першому розділі цієї книжки, писалися по-англійському, напередодні Майдану і в першій його тиждень (крім єдиного, вже «післямайданного», російського інтерв'ю...), – коли спати вдавалося по 2–3 години на добу, решту ж часу я працювала отим «криком України» – або, коли завгодно, «фронтним кореспондентом» [6, 13]. Звідси – репортажна форма із вставками історичних фактів із Майдану та уривками з розмов очевидців.

У тексті О. Забужко спостерігається часте використання розділових знаків (тире, три крапки, дужки, знаків оклику): «взяти участь у параді (?)», «в Києві ще на п'ять (?) днів» [6, 28], «тільки хто його ставитиме?! Хто?!» [6, 156]; складнопідрядних речень, звуконаслідування («ох, ці чутки!» [6, 28], «брр-р, кошмар

який» [6, 170]). Детальний опис місця події: «пізній вечір у центрі міста на сімнадцятому дні повстання, море людей – близько двох мільйонів, – хоч і змучених, але вповнених ейфорією перемоги (результати фальсифікованих виборів скасовано, призначено переголосування), – і з тимчасової сцени в центрі Майдану Юлія Тимошенко, нині прем'єр-міністр країни, зі сльозами на очах звертається до натовпу з прощальною промовою: дні революції будуть назавжди вписані в національну історію, пам'ять про них збережеться в наших серцях, – і зненацька, ні сіло, ні впало, приголомшлива фраза – «Ми зробимо про це книгу» (знак оклику!)» [6, 122].

У «Let my people go...» авторка регулярно вживає приказки, вигуки, авторські неологізми: «без сором казка» [6, 7], «доперебудовчосрсп-івської «свіжости» [6, 7], «а чорт-його зна', мо'» [6, 7], «слихом не слыхала» [6, 11], «рвали з рук, як голодні хлібину!» [6, 38], «відсампочатку» [6, 43], «Ю-щен-ко!» [6, 52], «як накриють нас мішком, то й пес не гавкне» [6, 157]; складні конструкції з використанням різних шрифтів: «І ця ейфорія всенародна – на тлі *уже працюючих бандюків* (які цих 10 днів ох не склавши руки сиділи!); *уже всліхненого* (силувано); «білого і пухнастого» («м'яка» тактика, «демократ» уже, а не «залізний!») Януковича, уже привезених і отаборених під Вишгородом 3 тис. бандитів, які тренуються перевертати автобуси (!), – і, головне, на тлі такої явної поразки «паралельного підрахунку», – викликає бажання не то плакати – ревіти» [6, 166].

Також книжка О. Забужко насичена цитатами з інших творів та апеляцією до різних письменників: «І в огні її, окраденую, збудять...». Ах, Тарасе Григоровичу, єдиний Ви наш, хто в ті дні на Майдані звучав абсолютно органічно, на рівні тодішніх колективних емоцій, – знов Ви як у воду дивилися!» [6, 17], «В Україну ідіть, діти», як писав класик...» [6, 119], «Прокинься, Троє, смерть іде на тебе!..» [6, 166] тощо.

Усі ці ознаки (комплементарне використання різних форм – щоденників, листів, нон-фікшн, інтерв'ю; репортажна форма; різноманітні виділення в тексті за допомогою розділових знаків і шрифтів, звуконаслідування, детальний опис інтер'єру та ін.) дозволяють зарахувати згадану книжку до літературної журналістики.

Аналогічний висновок можемо зробити й щодо книги Марії Матіос «Вирвані сторінки з автобіографії». Тут містяться тексти двома мовами – українською і російською. Це документ минулої доби – згадки про реальних людей і реальні події. Текст насичений детальними вказівками на прототипів дійових осіб у інших творах М. Матіос. Книжка містить різно-

жанрові тексти 2006–2010 рр. – історичні екскурси, передмови авторки до різних видань, відступи, промови, документи, архіви, листи, довідкова інформація про вчителів М. Матіос, статті для газети «24ua», «Столичные новости», «Буковина», «Україна молода», «Високий замок», журналу «Країна».

Дослідниця М. Титаренко наголошує, що «Вирвані сторінки...» мають «свідомо незавершену форму і, між іншим, складаються з чернеток майбутніх незакінчених статей» [3, 46]. Це певною мірою наближує читача до сакрального процесу співтворення тексту, що відображається в книзі наступним чином: «**ДОПИСАТИ!!!**» [7, 89], «**ДОДАТИ з Назарового комп'ютера!!! І сюжет про НАДЮ Курченко**» [7, 133], «**ДОПИСАТИ, як працювала всі студентські роки (1977–1982) на 0,5 ставки (50 радянських рублів!) у редакції університетської газети «Радянський студент»**» [7, 136], «**ВІДСТУП ПО СУТІ**» [7, 182], «**YES!! БУЛИ! ДЕТАЛЬНО РОЗПИСАТИ**» [7, 192], «Маріє, май совість! – перенеси файл зі старого комп'ютера або допиши на новому!!!!!!» [7, 193], «Повна інформація – в зеленому (шкіряному) блокноті з написом «**Совтрансавто**»» [7, 194], «у кольоровому блокноті» [7, 292], «**уточнити дату у Д.В. ПАВЛИЧКА!!! Цей виступ публікувався у пресі!**» [7, 322] і т. ін.

Важливим елементом, який свідчить про приналежність «Вирваних сторінок...» до літературної журналістики, є фактаж. «А ви питаєте, чого я така точна в деталях, щоб не сказати нудна. Мені й вигадувати багато не треба. Хіба лише маскувати справжні імена тих, кого би я не хотіла поранити словом» [7, 75]. Свої сюжети М. Матіос бере «з жорстокого життя. І з життя безсумнівно прекрасного» [7, 99]. У книзі також є підрозділ, який називається «**ТІЛЬКИ ФАКТИ**».

Подібно до О. Забужко та С. Пиркало, М. Матіос активно використовує у тексті розділові знаки, різні шрифти, збільшених інтервалів між буквами у словах, написання слів великими буквами, риторичні запитання, звуконаслідування: «Марічко-о-о-о-! Верніться-я-я! Марічко-о-о-о-!!! – задихаючись від морозу і бігу одночасно, кричить бабця Васирина...» [7, 8], «А я, боса-босіська!!!» [7, 9], «**Господи-Божечку, чуйний і чутливий!**» [7, 98], «Проте синдром **Кислинського** в радянський час був **НЕМОЖЛИВИЙ!** За жодних умов! За жодних!» [7, 143], «Сказали, що маю поганий почерк (*не смійтеся, це правда! Але почерк! Почерк який, холера ясна!*)» [7, 144], «я довго, ду-у-уже довго крутила-вертіла» [7, 159], «Тут такі-і-і-і акули пера» [7, 195], «огамо-о-о-о колись сидів Дзюба» [7, 201], «за несплату Шевченківської пре-

мії?????????????» [7, 298], «чи просто не-се-редньо-ста-тис-тич-на поведінка» [7, 347], «ні-і-і-і...» [7, 299], «а-а-ах» [7, 338] тощо. Для зазначених текстів О. Забужко, С. Пиркало і М. Матіос також характерні: загравання з читачем, детальне зображення місця дії, вживання цитат із різних творів, епіграфів, алюзій та ін. Ці особливості зближують згаданих авторок із представниками літературної журналістики в США, зокрема з Д. Крамер і Д. Дідіон.

Особливим видом літературної журналістики є тревел-журналістика або література мандрів. «Це тексти, в основу яких покладено хронотоп (дослівно часопростір) дороги – важливий елемент, який окреслює межі творів подорожей, єдність просторових і часових параметрів, спрямованих на вираження певного (культурного, мистецького) сенсу» [8, 110]. До літератури мандрів зараховуємо подорожні нотатки, есе, листи, мемуари, репортажі, хроніки, а також щоденники.

Одним із яскравих зразків української тревел-журналістики є книга Ірен Роздобудько «Мандрівки без сенсу і моралі», яка охоплює 10 країн від Фінляндії до Мальти та містить детальний опис історії, звичаїв країн та національної кухні. Авторка їздить до цих країн у журналістські відрядження й детально описує все побачене.

Першочергову роль у тревел-журналістиці відіграє прискіпливе зображення місця дії та героїв: «Так, уперше побачивши колосів Мемнон, була вражена видовищем... звалища банок з-під «пепсі» довкола їхніх ніг. А славнозвісний Сфінкс, перед яким чесно збиралася заплакати сльозами захвату, не викликав жодних емоцій, адже доводилося щохвилино відбиватися від жвавих торговців-бедуїнів» [9, 6], «Адже вода біля узбереж проглядається на п'ятдесят метрів углуб. Навіть плаваючи далеко від берега, все одно бачиш під собою власну тінь, від якої втікають у різні боки наполохані краби. А їх тут – мов жаб у сільському ставку в травневий день. Усі вони навдивовижу пістряві: зелені, блакитні, рожеві, крапчасті, в смужку. Якось я помітила біля самого краю берега скам'янілу клумбу квітів. Не встигла зробити і кількох кроків до неї, як «клумба» розбіглася в різні боки...» [9, 45], «Я сідаю під ліхтарем і нерозбірливо заношу в нотатник якісь незв'язні ейфоричні вигуки. І не помічаю, як до мене тихо наближається жінка-поліцейський. Вона пояснює, що вночі у сквері сидіти не можна. І намагається зазирнути в мій блокнот. Ага, зрозуміло, по ночах у скверах тут не сидять» [9, 75]. «Перший же рекламний щит, котрий зустрічає тебе просто на виході з літака на Криті, промовисто проголошує: «ШУБИ. Всього за 800 євро. Розпродаж!» [9, 89].

Як і в попередніх книжках згаданих авторок особливого значення І. Роздобудько надає використанню різних шрифтів, щоб якось підкреслити, виокремити ту чи іншу думку: «Ну як ТАМ?» [9, 6], «Тому що в ній є деталі» [9, 7], «діяти в ІНШИХ умовах» [9, 116]. Релевантним у цьому випадку є використання численних авторських відступів: «(Зараз подумалося, що це чудова гра для розуму, на кшталт «гри в міста». Треба запровадити!)» [9, 8]; коротких речень, написаних з абзацу, яким властива перелічувальна інтонація: «Лишаються імена. Щодо другої прикмети...» [9, 9], «Адже фінське повітря можна: а) наливати у склянку і пити, б) нарізати шматочками, мов прозоре лимонне желе, в) прикладати до ран (у тому числі й душевних!)» [9, 18], «В голові крутиться лише одна шалена думка: «Я в Малайзії. Вночі! На іншому кінці світу. В іншому часовому просторі. Майже – на Місяці. Мамо, де ти?!» [9, 74].

З метою детального зображення героїв своїх історій І. Роздобудько використовує специфічну лексику без змін: «робота, аднако, земляк» [9, 56], «отдіхаю карашьо» [9, 59], « – Любк, теперя ти калісь – што купіла? Калісь, Любк, щоб було шо абмивать!» [9, 90]. Це належить до одного із найважливіших прийомів «нового журналізму» поруч із кінематографізмом, ракурсом третьої особи та деталізацією статусу.

У тексті І. Роздобудько багато риторичних запитань, вигуків, розділових знаків, рефренів: «Чия? Короля? Королеви? Їхніх нащадків? Помиляєтесь!» [9, 13], «Я... не бачу... ніяких... підстав... для того... щоб... цього... не... зробити...» [9, 15], «Але про це – згодом... Але про це – згодом...» [9, 23], «Отже, Швеція – це Пешпи? Карлсон? Сама Астрід Лінгрен? Почати можна і з таких знайомих з дитинства асоціацій. А згодом перейти і до Гамла Стану» [9, 29], «Шуби... шуби... шуби» [9, 89], «а о-о-он тією стежкою» [9, 90], «Тут я... тут я... тут я...» [9, 105], «На цьому – «стоп-кадр»: Карлів міст, натовп, музика, яскраве сонце, долоня на мідному хресті. І те, що я промовила подумки...» [9, 111], «Ох...» [9, 112], «Зараз швидесенько наведемо і...» [9, 113] та ін.

Авторка активно експериментує із формою тексту. Так, розповідь про Швецію побудована у формі окремих казок (Казка перша, Казка друга та ін.), про Малайзію – окремих СМС (СМС перше, СМС друге), про Мальту – листів до Майкла, що властиве представникам літературної журналістики. Після кожної країни є розділ «На додаток», в якому міститься рецепт якоїсь національної страви та довідкова інформація про відомих людей тієї чи тієї країни. Також книжку І. Роздобудько доповнюють фото авторки з цих країн. Останнє часто зустрічаєть-

ся у книжках іншого українського представника тревел-журналістики Максима Кідрука.

Як у «Вирваних сторінках...» М. Матіос, так і в «Мандрівках...» І. Роздобудько містяться натяки на детальнішу інформацію з певного питання, яку можна отримати в інших книгах: «Докладно про це написано в книжці І. Роздобудько «Гра в пацьорки» [9, 109], «Про це більш детально написано в книжці І. Роздобудько «Переформулювання» [9, 136]. Такі прийоми ще раз підтверджують документалізм конкретного тексту і дозволяють захищувати ці твори до літературної журналістики.

Згідно з результатами дослідження зробимо такі висновки:

1) звертає на себе увагу відсутність антологій літературної журналістики в Україні;

2) наявність великої кількості текстів у цьому жанрі, написаних саме жінками (М. Матіос, К. Гудзик, І. Жиленко, О. Забужко, М. Мицьо, І. Роздобудько, С. Пиркало, І. Карпа та ін.);

3) переважна більшість текстів видані окремими книжками і представлені у формі авторських колонок та блогів в інтернеті;

4) домінування документалізму, мемуаристики, щоденникових записів у жіночих текстах (О. Забужко, М. Матіос, М. Мицьо), рідше зустрічається тревел-журналістика (І. Роздобудько, І. Карпа) тощо;

5) усі події, описані в згаданих текстах побудовані на фактах, а не вигадках. Авторки або були учасницями подій (О. Забужко, І. Роздобудько, С. Пиркало, М. Матіос), або спостерігали за ними (О. Забужко), або збирали довідкову інформацію про них (М. Мицьо, М. Матіос, О. Забужко);

6) застосування у запропонованих текстах, головних прийомів «нового журналізму», запроваджених Т. Вулфом, – кінематографізму, діалогізму, ракурсу третьої особи, деталізації статусу.

Виокремлені риси дають змогу акцентувати увагу на існуванні й потенційній еволюції літературної журналістики в Україні. Брак ґрунтовних наукових розвідок повинен провокувати подальші дослідження в цьому напрямі.

1. Вулф Т. Новая журналистика и Антология новой журналистики под редакцией Тома Вулфа и Э. У. Джонсона / Том Вулф ; [пер. с англ. Д. Благова и Ю. Балааяна]. – С.Пб. : Амфора, 2008. – 574 с. – (Серия: «Амфора 21»).

2. Sims N. The Art of Literary Journalism // Literary Journalism: A New Collection of the Best American Nonfiction / ed. by Norman Sims, Kramer Mark. – New York : Ballantine, 1994. – P. 3–19.

3. Tytarenko M. Female Narrative Journalism in Contemporary Ukraine // WORLD LITERATURE TODAY. – 2012. – March-April. – P. 45–49.

4. Мицьо М. Полиновий ліс. Правдива історія Чорнобилю [Електронний ресурс] / Марія Мицьо // «І». – № 41. – 2006. – URL: <http://www.ji.lviv.ua/n41texts/mycio.htm>.

5. Жежера В. Авторська колонка. Збірка / В. Жежера, С. Пиркало, А. Бондар, М. Рябчук. – К. : Нора друк, 2007. – 208 с.

6. Забужко О. Let my people go: 15 текстів про українську революцію / О. Забужко. – Вид 2-ге., випр. – К. : Факт, 2006. – 232 с.

7. Матіос М. Вирвані сторінки з автобіографії / Марія Матіос. – Л. : Піраміда, 2011. – 368 с.

8. Полежаєв Ю. До витоків тревел-журналістики в Україні: література мандрів // Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. – 2012. – № 4 (12). – С. 109–113.

9. Роздобудько І. Мандрівки без сенсу і моралі / І. Роздобудько. – К. : Нора друк, 2011. – 192 с. – (Мандри).

Подано до редакції 15. 05. 2013 р.

Shutyak Liliya. Gender aspect of the Ukrainian modern literary journalism: feminine dimension.

The article deals with the concept of literary journalism in the context of Ukrainian realities. The factors which allow to refer these texts to a mentioned genre are highlighted. The main attention is focused on samples of women's writing, its defining properties and platforms aimed for use. The analysis is conducted on the subject of existence and potential evolution of women's literary journalism in Ukraine.

Keywords: literary journalism, new journalism, documentary prose, author's column, diary.

Шутяк Л. М. Гендерний аспект сучасної української літературної журналістики: жіноче вимірювання.

В статті розглядається поняття літературної журналістики в контексті українських реалій. Виділені ознаки, що дозволяють відносити ці тексти до означеного жанру. Основне увагу фокусується на образах жіночого письма, їх характерних властивостях, платформах для використання. Произведено пробний срез почви на предмет існування і потенційної еволюції жіночої літературної журналістики в Україні.

Ключевые слова: літературна журналістика, новий журналізм, документальна проза, авторська колонка, журнал.